

Í DAG

PERSÓNSKIFTI Í SOVJET

Skal Pordognij taka við eftir Krushev?

Nikolaj Viktorovitj Pordognij er nú fremstur í raðnum sum krúnprinsur hjá Krushev eftir at Kozlov fyrri áður ferð varð raktur av hjartabreki.

Pordognij var á seinasta fundi í hövuðsleiðslu flokksins valdur til flokkskrivara. Higar til er hetta krúnan á verki hansara sum flokksleiðari í Ukraina.

Maðurin, sum nú er vorðin flokkskrivari kennir einki til stjórnararbeiði, men hevur skapað sær tey bestu »krúnprinsa«-líkindi.

Pordognij er føddur í 1903 á Poltava-leiðini. Pápi hansara arbeiðdi á einum stoyptivirki. Tá ið kollveltingin byrjaði, var hann vanligur arbeiðari. Undir kollveltingini og hungursúrnum aftaná tók hann lut í felagsarbeiðinum hjá ungkommunistum.

Í 1923 byrjaði hann, eins og Krushev at lesa við eitt arbeiðarafakultet, og síðan við hitt sonevnda Mikojan-instituttíð í Kiev.

Í tretivinum var hann hövuðsverkfrøðingur við ymiskar sukurverksmiðjur. Í 1939 var hann varakommiserur fyrri matvøruindnaðin í Ukraina og stutt eftir fyrri allan henda indnað í Sovjet. Undir øllum krígnum var hann rektari fyrri matvøru-instituttíð í Moskva.

Í 1950—53 arbeiðdi hann sum fyrstiskrivari hjá kommunistaflokkinum á Charkov-leiðini í Ukraina, og í hesum starvi gjørdist hann limur í hövuðsleiðslu flokksins í Ukraina stutt áðrenn Stalin doyði.

Meginparturin av hansara virki havur verið tætt knýtt at Krushev og leið hansara uppá hægsta tind kommunistaflokksins. Í 1953, tá Stalin doyði, gjørdist hann flokkskrivari fyrri Ukrainu. Árið eftir fekk hann sæti í tí nevnd, sum skuldi fyrireika hátíðarhaldinum av 300 ára minninum um samgonguna millum Rusland og Ukrainu. Ikki fyrr enn í 1956, á avstaliniserings-kongressini, gjørdist Pordognij limur av hövuðsflokksleiðsluni og samstundis ovasti flokksleiðari í Ukraina.

Í 1958 byrjaði hann veruliga leiðina uppá ovastu tindar Sovjetsamveldsins. Hann gjørdist tá valevni til presidium kommunistaflokksins. Í 1960 gjørdist hann vanligur limur har. Í dag er hann aftrat flokkskrivari.

SOSIALURIN

Viðmerkingar

LYFTISBROT

Tað er sjálvandi fáfongt at skriva um øll tey lyftisbrot, ið hetta landsstýri byggið á; tí sjávt um veljarafjaldin stórliga skammast, so er einki mark fyrri teinum lyftisbrotum, ið »sjálvstýrislandsstýrið« hevur gjørt og dagliga ger seg sekan í.

57 ára gomul »sjálvstýrislyfte« av ymiskum slag og stigum hava í øllum lutum royst sum bert bluff; tað er eygsýnligt, at hest flokkar ongatíð hava meint nakáð við teirra »sjálvstýrie«.

Ikki tí, hesi lyftisbrot eru ikki heilt nýggj øll somul.

VIT mintast til, hvussu sjálvstýrispolitikkurinn royndist fyrst í tretivnum, tá sjálvstýrismonnum stóð í bði at gera eina sjálvstýris-stjórnarskipan fyrri Føroyar — einki hendi.

Vit kundu trivið í mong døgn frammyvir og fram til tey stóru lyftisbrotini í dag, nú allir teir sokallaðu »sjálvstýrisflokksmenn« eru komnir framat; men skulu á hesum sinni bert minna á

tá ferðina, — aftaná folkaafkvaðuna í 1945 — tá 12 folka-flokksmenn stungu halan millum heinin og lótu seg reka av tingi av sama kongi sum teir høvdu sett av nakrar dagar framanundan!

eyðgjab

BROÐRALAG SJÁLVSTÝRIS-MANNA

Tað er einki loyndarmál, at teir sokallaðu »sjálvstýrisflokksmenn« all ar dagar hava kappast um at gera hvønn annan til versta slag av sambandi.

Lesið bara hvat t. d. »14. sept.« skrivur hin 29. nov. 1961:

»Stoðan í politikki er litið ódrvisi enn tá fjórveldisflokkurin varð stovnaður. Tað er framvegis hesin flokkur, sum gongur á odda í føroyskum sjálvstýrispolitikki — ja, man tá saman um kemur vera einasti veruligi sjálvstýrisfl. Gamli sjálvstýrisfl. er ikki verður at tosa um, hann er skokjan í føroyskum politikki (tí var rettari eisini at nevnt hetta landsstýrið: skokjulandsstýrið, blaðstj.). ið fer til hann ið mest býður, men er folkaflakurin stórt meirari? Um hetta kanna menn trætast, men eftir stendur so tann veruleiki, at hesin flokkur í samfull 8 ár hevur verið hin trúgvasti tenari sambandsins — «

Skrivast verður um

Í Dagblaðnum seinasta leygardag skrivur ein »Útarbeiðandi húsmóður« um vøggustovur, sum eru

av alstórum týðningi fyrri húsmóður, ið dagliga arbeiða úti. Nevnda húsmóður endar grein sína við hesum orðum:

»Børnini skulu ikki líða fyrri tað, og tí er neyðugt í einum nútímans samfelag ikki bara við barnagörðum, ið taka børn yvir ein vissan aldur, men eisini vøggustovum, sum taka pinkubørn, og býurin er vorðin so stórur nú, at ikki er stuttur vegur hjá øllum at leita til katolikkarnar.

Er ikki her nakáð at hugsa um hjá framfarsnu kvinnufelagsleiðarum.«

—o—

Dimmalætting « skrivur grein um kongaviljanina og trivur í víður-skifti frá eldri dögum — um minnir ella minnisvarðar, ið reistir eru í sambandi við kongaviljanir, t. d. kongaminnið og Dronning Alexandrines Hospital í Havn og nú seinast Christianskirkjuna í Klaksvík. Blaðið endar soleiðis:

»Skiftende politiske konjunkturer har ikke kunnet rokke ved den kendsgerning at forholdet mellem den færøske befolkning og kongehuset er blevet styrket og udbygget. Det vil kong Frederik, tronfølgeren og de øvrige kongelige gæster i fuldt mål få lejlighed til at mærke i de dage, besøget på Færøerne varer.«

»DAGBLADIÐ sum er hövuðsmálgagn »sjálvstýrislandstýrisins« skrivur friggjadagin um marknaðar málið — eitt mál, sum hetta stýrið ikki tykir geva stórvægis árs, hóast ein limaskapur í EFTA longu nú vildi havt sloppið okkum undan munandi tollgjöldum uppá fiska flok — toll, sum i hesum limaskapi heilt verður avtíkin.

Bladið sigur m. a.:

»Dagblaðið ræddi tí frá at avgera henda spurningin um limaskap í EFTA. Fyrr enn fiski-markspurningurin var loystur med alla tí hugsat kann, at Stórbretland eisini gjøgnum EFTA fór at royna at verja síni sjónarmið.

Vit styðja Føroya luttøku í europeiskum handilssamgongum, men vit halda samtíðis, at vit eru noyðdir til at vita við vissu, hvar vit flóta í fiski-markspurninginum. (Ein lovin hugsunnarháttur, blaðstj.). Tað ber tí ikki til eintáttat at loysa spurningin um limaskap í EFTA, uttan at fiski-markspurningurin eisini er loystur.

G-MENNINIR

Eg las greinina hjá starvsfelaga minum »Fiskimannin« í næstseinasta Sosiali og takki honum mikið fyrri sanneisrøðini, hann har læt seta á prent.

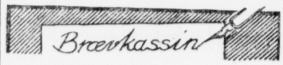
Tað hevur mangan undrað meg, at ikki blað okkara hevur drigið hesar G-menninar hjá »14. sept.« framtafur, tí so harðliga fer blaðið við hesum monnum, at mangur fiskimaður veruliga trúði, at just »14. septembere« og tann flokkur, blaðið er málgagn fyrri, fór at ruddu upp og beina fyrri G-mannavalidnum, og tí valdu eisini fiskimenn í hópatáð henda flok.

Nú veit eg fullvæl, at tað er ómikið segt, at allir fiskimenn hava verið fjórveldisflokkinum ryggin; tí framvegis eru nógvr fiskimenn sum hóast teir ásamna dygdina í flokkinum ikki reiðiliga vilja kvitta seg við hann; men meir og minni í dopurhuga velja hann.

Veruleikin í dag er tann — tað havi eg fullgóð prógv fyrri — at uttan hesar somu, devilettu G-menn hevði »14. septembere« og har við fjórveldisflokkurin neyvan verið til í dag. Júst hesir somu G-menn eru í dag livibreyð flokksins. Tað er G-mannagull, sum heldur flokkinum uppi.

Við tøkk fyrri upptøkuna.

Ein annar fiskimaður.

»Brevkassie« Sosialins.

Kann brev-kassin geva mær nakrar vegleiðingar í sambandi við henda fyrispurning:

Eg soki um folkapensjón og læt umsóknina fara gjøgnum kommunustýrið; men fekk einki. Tá eg fekk at vita, at maður, sum var í akkurat somu umstøðum sum eg, hevði sent umsókn, men to ikki beinleiðis gjøgnum kommunustýrið, hevði fingið folkapensjón, royndi eg sama framgongsmáta. Nú har til, men to hevur mitt útgjald verið munandi minni enn hjá nevnda manni og sum eg segði: umstøðurnar eru akkurat tær somu.

Hvorjar kunnu grundirnar vera fyrri hesum mismuni?

J. M. P.

SVAR: Tíverri kunnu vit ikki svara beinleiðis uppá henda fyrispurning, tá vit einki meira kenna til málið enn tað, ið her verður sagt frá. Einasta vegleiðing okkara kann tí verða, at tygum venda tygum til fyrisetingina av folkapensjónini: skrivstovustjóra ríkisumboðsins Tórshavn.

FÁA BORNINI FIMLEIK HVONN DAG?

Áður kundu fólk nærum ikki lata vera við at røra seg nóg mikið, men í dag er tað annarleiðis, tí mong menniskju megu gera fimleik fyrri at likamið skal fáa nóg mikið av motión, verður sagt í »Journal of Home Economics.«

Børnini nú á dögum eru hægri tynri og sunnari enn børnini í gomlum dögum, men eru tey í betri form enn áður? Hava tey kreftur, áhaldni og arbeissemi? Skúli og heim eiga at gera sitt besta fyrri, at børnini fáa høvi til at brúka sínar kreftir og geva teimum nóg mikið av kroppsligari venjing.

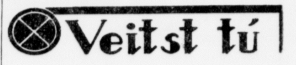
Um hetta hevur Kennedy, forseti, sagt:

»Vá skulu bókstávliga broyta kroppsligu vanarnar hjá miðl. av amerikamonnum, og tað er munandi tørforari enn at broyta teirra »smage«, teirra mót, ja, enná teirra politikk.«

+ tað rimar illa við stevnu fjórveldisflokksins til seinasta vøi, + tá gomul og avlamin nú + skulu gjalda stóran log-

+ tingsskatt av fólka- og avlam-pensjónini, tí i stevnskrá + teirra varð sagt, at »ollum teimum, sum av sjúku, epli, óhappi, ella vinnulysi eru + ikki fó fyrri at bjarga sær + sinum, verður veitt fultkomin + hjálp og stuðul. Eingin eigur + at koma í neyð ella undir + vámalig kor av hesum orsök-um.«

AT á tingi í dag standa fólkaflakks menn og røpa niggjufaldað hurra fyrri Danakongi, sum teir settu av í 1946 og somuleiðis fjórveldismenn, sum atla at seta hann av við fyrstu atlogu (hvæt sigur hin blindaða veljarafjaldin?).

AT tá ið menn á fyrsta sinni fóru at royna við snaru eftir lomvigu í Føroyum, var Hákon Djurhuus hövuðsmaður fyrri at mótmæla hesum og senda áheitan til tingið um at seta hann fyrri snaruveidu — einum vinnuhátti, sum er eins »óskyldigur« í fuglaveiðu, sum snøri er tað í fiskiveiðu.

AT Sámal Petersen, lógtinsformaður, nú er kominn við fyrstu avnóttanini av loysingarstevnu »sjálvstýrislandstýrisins«, sum kunningjard varð av Erlendi Paturssyni í Útvarpi Føroya, tá hann í kongarøðu síni segði, at Føroyingar vøru fyrtir av stórum »SAMARBEIDS-TRANG« við Danir og DANA KONG, sum teir annars ætl-ðu at taka borgarrættindini frá í Føroyum.

AT síðan »sjálvstýrislandstýrið« var til hina miklu veitsluna hjá NATO í Mjorkadal, hava landsstýrisbláðini ikki grett eitt orð um at reka hervaldið av landinum.

TAD ER VERULEIKI

AT hetta landsstýrið reypar sær av, at teir vilja lætta um umstættingina, seta figgaralogina greiðari upp, rationalisera og unleggra bókhald og roknskaparførlu hjá landsstýrinum og landsins almennu stovnum; men at alt hetta veruliga var lagt til rættis undir seinasta landsstýri og har ikki beinleiðis var farið til verka, var hetta komið so mikið í umbúna og ávegis, at um sama landsstýri var komið aftur á stjórnarpallin, var bert at tikið um endan á teimum tættum, sum sleptir vøru í sambandi við valið — og tí er »sjálvstýrislandstýrið« ikki komið við nokrum nýggjum uppnílsni á hesum oki, líka litið sum tað er komið við nokrum nýggjum uppnílsni á nokrum øðrum oki.

GRÓT OG SKERVUR

Øll, ið vilja keypa skerv ella grót, eiga at venda sær til kommunukantórið.

Grót og skervur megu vera goldin fyrst, áðrenn tey verða heimtað.

Bilstjórar verða ámintir, at teir ikki kunnu heimta grót ella skerv uttan við einum limi av vegnevndini ella einum umboðsmanni fyrri kommununa.

FROÐBIAR SÓKNAR KOMMUNA